TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. balandžio 30 d.*

Sujungtose bylose C-393/07 ir C-9/08

dėl 2007 m. rugpjūčio 1 d. ir 2007 m. birželio 22 d. pagal EB 230 straipsnį pareikštų ieškinių dėl panaikinimo,

Italijos Respublika, iš pradžių atstovaujama I. M. Braguglia, vėliau R. Adam, padedamų *avvocato dello Stato* P. Gentili, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė byloje C-393/07,

palaikoma

Latvijos Respublikos,

įstojusios į bylą šalies,

* Proceso kalba: italų.

Beniamino Donnici, gyvenantis Castrolibero (Italija), atstovaujamas *avvocati* M. Sanino, G. M. Roberti, I. Perego ir P. Salvatore,

ieškovas byloje C-9/08,

palaikomas

Italijos Respublikos,

prieš

Europos Parlamentą, atstovaujamą H. Krück, N. Lorenz ir L. Visaggio, padedamų *professeur* E. Cannizzaro, nurodžiusį adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovą,

palaikomą

Achille Occhetto, gyvenančio Romoje (Italija), atstovaujamo *avvocati* P. De Caterini, ir F Paola,

įstojusios į bylą šalies,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai T. von Danwitz (pranešėjas), E. Juhász, G. Arestis ir J. Malenovský,

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. kovo 5 d. posėdžiui,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniais Italijos Respublika ir B. Donnici prašo Teisingumo Teismo panaikinti 2007 m. gegužės 24 d. Europos Parlamento sprendimą 2007/2121 (REG) dėl Beniamino Donnici įgaliojimų patikrinimo, kuriuo jo Europos Parlamento nario mandatas pripažintas negaliojančiu (toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

1976 m. Aktas

2 Akto dėl atstovų į Europos Parlamentą rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, pridėto prie 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimo 76/787/EAPB, EEB,

Euratomas (OL L 278, p. 5), iš dalies pakeisto ir pernumeruoto 2002 m. birželio 25 d. ir rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimu 2002/772/EB, Euratomas (OL L 283, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 137), (toliau – 1976 m. Aktas) 1, 2, 6–8, 12 ir 13 straipsniuose numatyta:

„1 straipsnis

<…>

3. Rinkimai vyksta remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, yra laisvi ir slapti.

2 straipsnis

Atsižvelgdama į savo ypatingą nacionalinę padėtį, kiekviena valstybė narė gali sudaryti rinkimų į Europos Parlamentą rinkimų apygardas arba kitaip padalyti savo rinkimų teritoriją iš esmės nepažeisdama proporcinio balsavimo sistemos pobūdžio.

6 straipsnis

1. Europos Parlamento nariai balsuoja individualiai ir asmeniškai. Jiems nėra privalomi jokie nurodymai ir jie negauna jokio privalomo mandato.

<…>

7 straipsnis

1. Europos Parlamento narių pareigos yra nesuderinamos su tokiomis pareigomis:

— valstybės narės vyriausybės nario,

— Europos Bendrijų Komisijos nario,

— teisėjo, generalinio advokato ar sekretoriaus, einančių pareigas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme ar Pirmosios instancijos teisme,

— Europos centrinio banko vykdomosios valdybos nario,

— Europos Bendrijų Audito Rūmų nario,

— Europos Bendrijų ombudsmeno,

— Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nario,

— pagal Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis Bendrijų lėšoms valdyti ar nuolatiniam tiesioginiam administraciniam uždaviniui atlikti įsteigtų komitetų ar kitų darinių nario,

— Europos investicijų banko direktorių valdybos, valdymo komiteto ar personalo nario,

— Europos Bendrijų institucijose ar prie jų veikiančiose specializuotose įstaigose ar Europos centriniame banke oficialias pareigas einančio pareigūno ar tarnautojo

2. Nuo 2004 m. Europos Parlamento rinkimų Europos Parlamento narių pareigos yra nesuderinamos su nacionalinio parlamento nario pareigomis.

<…>

8 straipsnis

Remiantis šio Akto nuostatomis, rinkimų procedūrą kiekvienoje valstybėje narėje reglamentuoja jos nacionalinės nuostatos.

Šios nacionalinės nuostatos, kuriose prireikus gali būti atsižvelgta į ypatingą padėtį valstybėse narėse, nepažeidžia iš esmės proporcinio balsavimo sistemos pobūdžio.

12 straipsnis

Europos Parlamentas patikrina Europos Parlamento narių įgaliojimus. Šiuo tikslu jis atsižvelgia į valstybių narių oficialiai paskelbtus rezultatus ir sprendžia visus ginčus, galinčius kilti dėl šio Akto nuostatų, išskyrus ginčus, kylančius dėl šiame Akte minimų nacionalinės teisės nuostatų.

13 straipsnis

1. Laisva vieta atsiranda, kai dėl atsistatydinimo, mirties ar mandato netekimo pasibaigia Europos Parlamento nario mandatas.

2. Atsižvelgdama į kitas šio Akto nuostatas, kiekviena valstybė narė nustato atitinkamą tvarką, kad per 3 straipsnyje nurodytą penkerių metų kadenciją atsiradusi laisva vieta būtų užimta likusiam tos kadencijos laikui.

3. Jei valstybės narės teisėje yra tikslios Europos Parlamento mandato netekimą reglamentuojančios nuostatos, šis mandatas nustoja galioti pagal tas teisines nuostatas. Kompetentingos nacionalinės institucijos apie jas praneša Europos Parlamentui.

4. Jei laisva vieta atsiranda dėl atsistatydinimo ar mirties, Europos Parlamento pirmininkas nedelsdamas apie tai informuoja suinteresuotos valstybės narės kompetentingas institucijas.“

Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklės

3 Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių (toliau – Darbo tvarkos taisyklės) 3 ir 4 straipsniuose numatyta:

„*3 straipsnis*

Įgaliojimų patikrinimas

<…>

3. Remdamasis atsakingo komiteto pranešimu, Parlamentas nedelsdamas patikrina Parlamento nario įgaliojimus ir sprendžia dėl kiekvieno naujai išrinkto Parlamento nario mandato teisėtumo bei visų ginčų, dėl kurių į jį kreipiamasi remiantis (1976 m. Akto) nuostatomis, išskyrus nacionaliniais rinkimų įstatymais grindžiamus ginčus.

4. Atsakingo komiteto pranešimas parengiamas remiantis kiekvienos valstybės narės oficialiu pranešimu, kuriame pateikiami visi rinkimų rezultatai, patikslinamos išrinktų kandidatų ir galimų juos pakeisiančių asmenų pavardės; jie išvardijami eilės tvarka pagal gautų balsų skaičių.

Europos Parlamento nario mandato galiojimą galima patvirtinti, jeigu jis pateikė raštiškas deklaracijas, kaip to reikalaujama šiame straipsnyje ir šių Darbo tvarkos taisyklių I priede.

Remdamasis atsakingo komiteto pranešimu, Parlamentas gali bet kuriuo momentu priimti sprendimą dėl kiekvieno su Parlamento nario mandato galiojimu susijusio ginčo.

5. Kai Parlamento narys paskiriamas kitiems kandidatams iš to paties sąrašo atsiėmus savo kandidatūras, už įgaliojimų patikrinimą atsakingas komitetas prižiūri, kad šios kandidatūros būtų atšauktos pagal (1976 m. Akto) ir šių Darbo tvarkos taisyklių 4 straipsnio 3 dalies raidę ir dvasią.

<…>

4 straipsnis

Europos Parlamento nario įgaliojimų laikas

<…>

3. Kiekvienas mandato atsisakantis Parlamento narys raštu praneša Pirmininkui apie tokį atsisakymą ir jo įsigaliojimo datą, kuri neturi būti vėlesnė kaip trys mėnesiai po pranešimo. Šis pranešimas yra oficialiai surašomas dalyvaujant generaliniam sekretoriui ar jo atstovui, jo ir atitinkamo Parlamento nario pasirašomas ir nedelsiant perduodamas nagrinėti atsakingam komitetui, kuris jį įrašo į pirmo savo posėdžio po to, kai buvo gautas šis pranešimas, darbotvarkę.

Jeigu atsakingas komitetas mano, kad mandato atsisakymas neatitinka (1976 m. Akto) raidės ir dvasios, jis apie tai informuoja Parlamentą, kad šis nuspręstų, ar konstatuoti, jog yra laisva vieta ar ne.

Priešingu atveju, konstatuojama, jog atsiranda laisva vieta nuo datos, nurodytos Parlamento nario pranešime apie mandato atsisakymą. Dėl šio klausimo Parlamentas nebalsuoja.

<…>

9. Jeigu paaiškėja, jog mandatas priimtas ar pasibaigė esant esminiam neatitikimui arba [valios trūkumams], Parlamentas pasilieka teisę paskelbti atitinkamą mandatą negaliojančiu ar atsisakyti konstatuoti, kad Parlamento nario vieta yra laisva.“

Europos Parlamento narių statutas

4 Pagal 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento sprendimo 2005/684/EB, Euratomas, dėl Europos Parlamento narių statuto priėmimo (OL L 262, p. 1, toliau – Parlamento narių statutas) 4 konstatuojamąją dalį „Parlamento narių laisvė ir nepriklausomumas,

kurie yra puoselėjami 2 straipsnyje ir kurie nėra paminėti jokiame pirminės teisės akte, turėtų būti įtvirtinti teisės akte. Parlamento narių pareiškimai, kad jie tam tikru laiku atsistatydins iš pareigų, arba pareiškimai dėl atsistatydinimo iš pareigų nenurodant konkretaus laiko, kuriais politinės partijos gali pasinaudoti savo nuožiūra, laikytini nesuderinamais su Parlamento narių laisve ir nepriklausomumu, todėl neturėtų būti teisiškai įpareigojantys“.

5 Be to, Europos Parlamento narių statuto 5 konstatuojamoje dalyje pažymima, kad šio statuto 3 straipsnio 1 dalyje pakartojamos 1976 m. rugsėjo 20 d. Akto 6 straipsnio 1 dalies nuostatos.

6 Galiausiai minėto statuto 2 ir 30 straipsniuose numatyta:

„*2 straipsnis*

1. Parlamento nariai yra laisvi ir nepriklausomi.

2. Susitarimai dėl Parlamento nario mandato atsisakymo nesibaigus kadencijai arba jos pabaigoje yra niekiniai ir negalioja.

30 straipsnis

Šis Statutas įsigalioja pirmąją Europos Parlamento kadencijos, prasidėsiančios 2009 m., dieną.“

Nacionalinės teisės aktai

7 1979 m. sausio 24 d. Įstatymas Nr. 18 dėl Italijos atstovų rinkimų į Europos Parlamentą (GURI Nr. 29, 1979 m. sausio 30 d., p. 947, toliau – 1979 m. sausio 24 d. Įstatymas) reglamentuoja Europos Parlamento narių iš Italijos rinkimus. Jame numatyta, kad Parlamento nariai renkami remiantis visuotine balsavimo teise, tiesiogiai, laisvai ir slaptai balsuojant dėl sąrašų. Mandatai proporcingai paskirstomi sąrašams šio įstatymo nustatyta tvarka, o mandatų skaičius skiriamas apygardoms, kurių iš viso yra penkios, pagal paskutinio bendrojo gyventojų surašymo duomenis.

8 1979 m. sausio 24 d. Įstatymo 20 straipsnyje numatyta, kad viena iš įvairių apygardų rinkimų komisijų užduočių yra nustatyti kandidatų vietą kiekviename sąraše remiantis individualiais rezultatais. Rezultatai perduodami *Ufficio elettorale nazionale per il Parlamento europeo presso la Corte di cassazione* (Nacionalinė rinkimų į Europos Parlamentą komisija prie Kasacinio teismo, toliau – Italijos rinkimų komisija). Pagal šio įstatymo 21 straipsnį Italijos rinkimų komisija nustato kiekvieno sąrašo nacionaliniu mastu surinktų balsų skaičių, paskirsto mandatus sąrašams remiantis kiekvieno sąrašo gautų balsų skaičiumi ir tokiu būdu kiekvienam sąrašui skirtus mandatus paskirsto pagal apygardas. Vadovaudamasi šio Įstatymo 23 straipsniu ši komisija surašo protokolą, kuris turi būti perduotas Parlamento sekretoriatui.

9 1979 m. sausio 24 d. Įstatymo 41 straipsnyje taip pat detaliai reglamentuojama subrogacijos tvarka; jame nustatyta, kad keliose apygardose išrinktas kandidatas turi Italijos rinkimų komisijai nurodyti, kurią apygardą pageidauja pasirinkti. Apygardoje, kurios jis nepasirinko, išrinktu kandidatu skelbiamas kandidatas, einantis iš karto po paskutinio išrinkto kandidato. Be to, mandato galiojimo laikotarpiu atsiradusią laisvą vietą Italijos rinkimų komisija skiria to paties sąrašo ir apygardos kandidatui, einančiam po paskutinio išrinkto kandidato.

10 Pagal šio įstatymo 46 straipsnį Italijos rinkimų komisija Europos Parlamento sekretoriatui praneša apie subrogacijos atvejus, kai buvo priimti teismų sprendimai, kuriais neatšaukiamai išspęsti su rinkimais susiję ginčai, prireikus ištaiso rinkimų rezultatus ir pakeičia neteisėtai paskelbtus išrinktais kandidatus tais kandidatais, kurie turi teisę būti išrinkti, apie tai pranešdama suinteresuotiesiems asmenims bei Parlamento sekretoriatui.

Faktinės bylos aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

11 Per 2004 m. birželio 12 ir 13 d. vykusius Europos Parlamento rinkimus B. Donnici buvo įrašytas kandidatu į bendrą sąrašą *Società Civile – Di Pietro Occhetto*. Šis sąrašas gavo dvi vietas – pirmąją Pietų Italijos rinkimų apygardoje, antrąją – Šiaurės Vakarų Italijos rinkimų apygardoje. A. Di Pietro, kuris atsidūrė pačioje sąrašo pradžioje abiejose apygardose, pasirinko būti išrinktas Pietų Italijos rinkimų apygardoje.

12 Atsižvelgiant į abiejose rinkimų apygardose surinktų balsų skaičių, A. Occhetto rinkimų sąraše užėmė antrąją vietą ir aplenkė B. Donnici Pietų Italijos rinkimų apygardoje, o G. Chiesa – Šiaurės Vakarų Italijos rinkimų apygardoje. Kadangi A. Di Pietro pasirinko būti išrinktas Pietų Italijos rinkimų apygardoje, A. Occhetto turėjo būti skelbiamas išrinktu Šiaurės Vakarų Italijos rinkimų apygardoje. Tačiau A. Occhetto 2004 m. liepos 6 d. rašytiniu pareiškimu, kurį kitą dieną gavo Italijos rinkimų komisija, tuo metu turėjęs Italijos Senato nario mandatą, atsisakė būti išrinktas į Europos Parlamentą abiejose rinkimų apygardose.

13 Po tokio atsisakymo Italijos rinkimų komisija 2004 m. liepos 18 d. paskelbė G. Chiesa išrinktu Šiaurės Vakarų Italijos rinkimų apygardoje, o A. Di Pietro – Pietų Italijos rinkimų apygardoje, ir 2004 m. lapkričio 12 d. nurodė B. Donnici pavardę pirmoje asmenų, pakeisiančių A. di Pietro Pietų Italijos rinkimų apygardoje, sąrašo vietoje, o A. Occhetto, kuris atsisakė mandato, šiame sąraše nenurodytas.

14 Per 2006 m. balandžio 9–10 dienomis vykusius Italijos parlamento rinkimus A. Di Pietro buvo išrinktas Italijos parlamento nariu ir pasirinko nacionalinio parlamento nario mandatą, įsigaliojusį 2006 m. balandžio 28 dieną. Kadangi pagal 1976 m. Akto 7 straipsnio 2 dalį šios pareigos buvo nesuderinamos su Europos Parlamento nario pareigomis, Europos Parlamentas konstatavo, kad yra laisva vieta.

15 2006 m. balandžio 27 d. Italijos rinkimų komisijai adresuotu pareiškimu A. Occhetto, kuris buvo iškėlęs kandidatūrą tuose pačiuose nacionalinio parlamento rinkimuose, tačiau nebuvo perrinktas, atšaukė savo 2004 m. liepos 6 d. atsisakymą ir pareikalavo užimti dėl A. Di Pietro pasirinkimo būti nacionalinio parlamento nariu atsiradusią laisvą vietą.

16 Po šio pareiškimo Italijos rinkimų komisija 2006 m. gegužės 8 d. paskelbė A. Occhetto išrinktu Europos Parlamento nariu ir tą pačią dieną pranešė Europos Parlamentui, kad jo pavardė įrašytina į asmenų, pakeisiančių A. Di Pietro, sąrašą.

17 2006 m. liepos 21 d. Sprendimu *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* (Lacijaus regioninis administracinis teismas, Italija) kaip nepagrįstą atmetė B. Donnici pareikštą ieškinį dėl šio paskelbimo panaikinimo.

18 B. Donnici ginčijo A. Occhetto paskelbimą Europos Parlamento nariu vietoj A. Di Pietro taip pat Europos Parlamente. Šį ginčą 2006 m. birželio 21 d. išnagrinėjo Parlamento Teisės reikalų komitetas. Nustatęs, kad pagal 1976 m. Akto 12 straipsnį šis reikalavimas nebuvo priimtinas, nes buvo pagrįstas Italijos rinkimų įstatymu, Teisės reikalų komitetas Europos Parlamentui vienbalsiai pasiūlė patvirtinti A. Occhetto mandato galiojimą. 2006 m. liepos 3 d. Europos Parlamentas patvirtino A. Occhetto mandatą.

19 2006 m. gruodžio 6 d. Sprendimu *Consiglio di Stato* patenkino B. Donnici apeliacinį skundą dėl minėto *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* sprendimo ir panaikino 2006 m. gegužės 8 d. Italijos rinkimų komisijos atliktą A. Occhetto paskelbimą Europos Parlamento nariu. *Consiglio di Stato*, be kita ko, nusprendė, kad „tautos valia <…> niekada nėra sutrukdžiusi jokiam kandidatui atsisakyti būti išrinktam“ ir kad „(po rinkimų sudarytos) sąrašo eilės nepakeičiamas pobūdis draudžia <…> atsisakiusiam asmeniui pageidaujant vėl būti įrašytam <…> į šį sąrašą“.

20 *Consiglio di Stato* sprendimas įsiteisėjo *Corte suprema di cassazione* priėmus 2007 m. kovo 26 d. Sprendimą, kuriuo A. Occhetto skundas pripažintas nepriimtinu dėl formos trūkumų. 2007 m. balandžio 19 d. ieškiniu A. Occhetto pateikė Europos Žmogaus Teisių Teismui skundą, dėl kurio, remiantis A. Occhetto atstovo pareiškimu per 2009 m. kovo 5 d. posėdį, sprendimas dar nepriimtas.

21 2007 m. kovo 29 d. Italijos rinkimų komisija susipažino su minėtu *Consiglio di Stato* sprendimu ir paskelbė B. Donnici išrinktu Europos Parlamento nariu Pietų Italijos rinkimų apygardoje bei atšaukė A. Occhetto mandatą. Apie šį paskelbimą pranešta Europos Parlamentui, kuris į tai atsižvelgė 2007 m. balandžio 23 d. plenarinės sesijos protokole; protokole buvo pažymėta, kad B. Donnici posėdžiaus Parlamente, tačiau tik laikinai, ir jo įgaliojimus vėliau turės patikrinti Parlamentas priimdamas sprendimą.

22 Per tą laiką 2007 m. balandžio 5 d. laišku A. Occhetto pareiškė prieštaravimą, reikalaudamas Parlamento patvirtinti jo mandatą ir neįteisinti B. Donnici mandato. Pareiškus šį reikalavimą, Europos Parlamentas B. Donnici mandato klausimą perdavė nagrinėti savo teisės komitetui.

23 2007 m. gegužės 24 d. Europos Parlamentas priėmė ginčijamą sprendimą, kuriame teigiama:

„Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 1976 m. Aktą,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 3, 4 ir 9 straipsnius ir I priedą,

— atsižvelgdamas į oficialų Italijos valdžios institucijų pranešimą dėl Beniamino Donnicio (Beniamino Donnici) išrinkimą į Europos Parlamentą,

— atsižvelgdamas į Achillės Occhetto (Achille Occhetto) 2007 m. kovo 25 d. laišką, kuriame jis ginčija Beniamino Donnicio išrinkimo į Europos Parlamentą teisėtumą,

— atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A6-0198/2007),

— <…>

D. kadangi nacionalinės nuostatos dėl rinkimų tvarkos Europoje turi atitikti pagrindinius Bendrijos teisės sistemos principus, Bendrijos pirminę teisę ir 1976 m. Akto dvasią ir raidę; kadangi dėl to atsakingos nacionalinės įstatymų leidybos, administracinės ir teisminės valdžios institucijos, taikydamos ir (arba) interpretuodamos savo nacionalines nuostatas dėl rinkimų tvarkos Europoje, negali tinkamai neatsižvelgti į Bendrijos rinkimų teisės principus,

E. kadangi turi būti įvertinta, ar Achillės Occhetto kandidatūros atšaukimas suderinamas su 1976 m. Akto raide ir dvasia remiantis minėtojo Akto 6 straipsniu, kuriame <…> apibrėžiamas vienas iš autentiškų pagrindinių principų – narių laisvė ir nepriklausomumas,

F. kadangi Europos Parlamento narių statuto (kuris įsigalios 2009 m.) 2 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad „Parlamento nariai yra laisvi ir nepriklausomi“, o to paties straipsnio 2 dalyje, kuri akivaizdžiai grindžiama pirmąja dalimi, priduriama, kad „susitarimai dėl Parlamento nario mandato atsisakymo nesibaigus kadencijai arba jos pabaigoje yra niekiniai ir negalioja“,

G. kadangi šiose Statuto nuostatose tik išaiškinami jau 1976 m. Akte nustatyti laisvės ir nepriklausomumo principai <…>,

<…>

K. kadangi į 1976 m. Akto 6 straipsnio taikymo sritį įeina kandidatai, kurie oficialiai įtraukti į po rinkimų sudarytą sąrašą, ir tai atitinka Parlamento interesus, nes šie kandidatai yra potencialūs Europos Parlamento nariai,

L. kadangi Achillės Occhetto kandidatūros atsiėmimas grindžiamas susitarimu, <…> ir dėl to turėtų būti laikomas neatitinkančiu 1976 m. Akto raidės ir dvasios bei skelbiamas niekiniu,

M. kadangi Achillės Occhetto kandidatūros atsiėmimas turi būti laikomas niekiniu, todėl jį pakeitusio nario Beniamino Donnicio įgaliojimai negali būti pripažinti nei *de jure*, nei *de facto*,

<…>

O. kadangi [*Consiglio di Stato*] savo galutiniu sprendimu pripažino Achillės Occhetto išrinkimo į Europos Parlamentą paskelbimą negaliojančiu,

P. kadangi remiantis 1976 m. Akto 12 straipsniu Europos Parlamentas – ir tik jis – tvirtina savo visuotinių rinkimų [metu] išrinktų narių įgaliojimus; kadangi ši esminė Europos Parlamento privilegija negali būti nuginčyta ar juo labiau panaikinta nacionalinių institucijų sprendimu, nes tai neabejotinai pažeistų atitinkamas Bendrijos teisės nuostatas ir principus, net jeigu toks sprendimas būtų galutinai patvirtintas aukščiausios atitinkamos valstybės teisminės institucijos, kaip tai įvyko aptariamojo [*Consiglio di Stato*] sprendimo atveju; <…>

Q. kadangi [Europos] Parlamentas gali teisėtai atsisakyti patvirtinti Beniamino Donnicio įgaliojimus ir nepaisyti [*Consiglio di Stato*] sprendimo remdamasis tuo, kad jis prieštarauja 1976 m. Akto raidei ir dvasiai, ir išsaugoti Achillės Occhetto nario įgaliojimus,

1. skelbia, kad Europos Parlamento nario Beniamino Donnicio, apie kurio išrinkimą pranešė valstybės narės valdžios institucijos, mandatas negalioja;

2. patvirtina Achillės Occhetto nario mandato teisėtumą;

<…>“

Procesas Bendrijų teismuose ir šalių reikalavimai

24 Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismui 2007 m. birželio 22 d. pateiktu pareiškimu, įregistruotu numeriu T-215/07, B. Donnici pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo, apie kurį jam pranešta 2007 m. gegužės 29 d., panaikinimo. 2007 m. gruodžio 13 d. Nutartimi *Donnici prieš Parlamentą* (T-215/07, Rink. p. II-5239), Pirmosios instancijos teismas atsisakė jurisdikcijos byloje T-215/07 Teisingumo Teismo naudai, kad šis galėtų priimti sprendimą dėl ieškinio dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo. Šis ieškinys buvo įrašytas į Teisingumo Teismo registrą numeriu C-9/08.

2008 m. vasario 21 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi A. Occhetto leista įstoti į bylą Europos Parlamento pusėje, o Italijos Respublikai – B. Donnici pusėje.

25 Atskiru dokumentu, kuris Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktas 2007 m. rugpjūčio 14 d., Parlamentas pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 114 straipsnio 1 dalį pareiškė atskirąjį prašymą iš bylos medžiagos išimti B. Donnici ieškinio pareiškimo A.11 priede pateiktą Parlamento teisės tarnybos nuomonę. 2009 m. sausio 29 d. Nutartimi Teisingumo Teismas patenkino Parlamento prašymą, o klausimą dėl B. Donnici prašymo, taikant laikinąsias apsaugos priemones, nurodyti pateikti šią teisinę nuomonę paliko išspręsti sprendime dėl esmės.

26 2007 m. rugpjūčio 1 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu, įregistruotu numeriu C-393/07, Italijos Respublika taip pat pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo, apie kurį jai pranešta 2007 m. gegužės 28 d., panaikinimo. 2008 m. vasario 1 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi Latvijos Respublikai leista įstoti į šią bylą Italijos Respublikos pusėje. Latvijos Respublika nedalyvavo nei rašytinėje, nei žodinėje proceso dalyse.

27 2009 m. sausio 30 d. Ketvirtosios kolegijos pirmininko nutartimi abi panaikinimo bylos buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimamas galutinis sprendimas.

28 Atskiru dokumentu, kuris Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktas 2007 m. birželio 22 d. ir įregistruotas numeriu T-215/07 R, B. Donnici paprašė sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą. Laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas, pakeisdamas Pirmosios instancijos teismo pirmininką, patenkino šį prašymą ir 2007 m. lapkričio 15 d. Nutartimi *Donnici prieš Parlamentą* (T-215/07 R, Rink. p. II-4673) nutarė sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą.

29 2009 m. sausio 13 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici irt Italiją* (C-512/07 P(R) ir C-15/08 P(R), Rink. p. I-1), A. Occhetto ir Parlamento pareikšti apeliaciniai skundai dėl minėtos nutarties, susiję laikinųjų apsaugos priemonių taikymu, buvo atmesti.

30 Savo ieškiniuose Italijos Respublika ir B. Donnici prašo Teisingumo Teismo panaikinti ginčijamą sprendimą ir priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas. B. Donnici pagal EB 241 straipsnį papildomai prašo pripažinti neteisėta Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 5 dalį ir subsidiariai prašo nurodyti į šios bylos medžiagą įtraukti 2007 m. gegužės 2 d. Parlamento teisės tarnybos teisinę nuomonę. Parlamentas prašo atmesti ieškinius ir priteisti iš Italijos Respublikos bei B. Donnici bylinėjimosi išlaidas.

Dėl ieškinių

31 Byloje C-393/07 Italijos Respublika remiasi penkiais pagrindais, susijusiais atitinkamai su tuo, kad ginčijamu sprendimu pažeisti 1976 m. Akto 6, 8, 12 ir 13 straipsniai ir ES 6 straipsnis, Parlamento narių statuto 2 straipsnis, EB 199 straipsnis ir Darbo tvarkos taisyklių 3 ir 4 straipsniai, ES 6 straipsnis ir EB 10 ir 230 straipsniai ir galiausiai kad šis sprendimas negalioja dėl motyvacijos trūkumo.

32 Byloje C-9/08, B. Donnici remiasi dviem pagrindais, susijusiais, pirma, su 1976 m. Akto 12 straipsnio, Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 1 dalies, nepriklausomumo principo ir įpareigojančio mandato draudimo pažeidimu bei galutinio teismo sprendimo galios nepaisymu ir, antra, su ginčijamo sprendimo motyvacijos trūkumu.

Dėl pirmojo (ieškinio) pagrindo

Šalių argumentai

33 Italijos Respublika ir B. Donnici iš esmės tvirtina, kad remiantis 1976 m. Akto 12 straipsniu Parlamentas turėjo tiesiog atsižvelgti į Italijos rinkimų komisijos paskelbimą apie B. Donnici išrinkimą. Šiame straipsnyje Parlamentui neleidžiama nesivadovauti šiais paskelbtais rezultatais dėl menamo jų nesuderinamumo su Bendrijos teise. Be to, priimdamas sprendimą dėl ginčų, Parlamentas gali remtis tik 1976 m. Akto nuostatomis, tačiau negali remtis kitomis Bendrijos teisės nuostatomis, tarp jų ir bendraisiais jos principais.

34 Dėl 1976 m. Akto 6 straipsnio ieškovai teigia, kad jis taikomas vien Europos Parlamento nariams, o ne neišrinktiems kandidatams, ir todėl šis straipsnis netaikomas A. Occhetto 2004 m. liepos 6 d., kai jis dar nebuvo Parlamento narys, pareikštam atsisakymui. Kadangi, remiantis jo tekstu, šis straipsnis reglamentuoja tik Parlamento nario mandato įgyvendinimą, rinkimų proceso įvykiai ir neišrinktų kandidatų iki juos paskiriant kaip Parlamento narius elgesys nepatenka į šio straipsnio taikymo sritį.

35 Parlamentas, palaikomas A. Occhetto, atvirkščiai, mano, kad pagal 1976 m. Akto 12 straipsnį jis turi užtikrinti, kad nacionalinių valdžios institucijų paskelbti rezultatai atitiktų Bendrijos teisę apskritai ir visų pirma 1976 m. Akte įtvirtintus principus. Toks jo kompetencijos suvokimas atsispindi jo Darbo tvarkos taisyklių 3 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 4 straipsnio 3 ir 9 dalyse bei jo praktikoje šiuo klausimu. Kai rinkimų procedūra skirta suformuoti Parlamentą, savaime suprantama, kad Bendrijos teisės aktuose turėtų būti įtvirtintas minimalus standartas, leidžiantis išvengti bet kokio iškraipymo dėl nacionalinių procedūrų skirtumų, ir šį standartą turėtų užtikrinti Parlamentas. Priešingu atveju, jei įgyvendindamas savo kompetenciją Parlamentas turėtų vien išnagrinėti pareigų nesuderinamumo atvejus 1976 m. Akto 7 straipsnio prasme, jo kompetencija netektų tikrosios savo prasmės.

36 Parlamentas, palaikomas A. Occhetto, nurodo, kad tais atvejais, kai akivaizdžiai pažeidžiami pagrindiniai 1976 m. Akto principai, kaip antai šio Akto 6 straipsnyje įtvirtintas laisvas Parlamento nario mandatas arba visuotinio ir proporcinio balsavimo pagal šio Akto 1 ir 2 straipsnius principai, Parlamentas turi teisę ir net pareigą atsižvelgdamas į nacionalinės procedūros rezultatus nepatvirtinti tokio pažeidimo, nes kitaip jo paties sprendimas dėl įgaliojimų patvirtinimo bus neteisėtas. Bendrijos teisės viršenybės principas reikalauja, kad Parlamentas neįgyvendintų nacionalinių valdžios institucijų atlikto kandidato paskyrimo, kuriuo akivaizdžiai pažeista Bendrijos teisė.

37 Jo nuomone, 1976 m. Akto 6 straipsniu taip pat saugomas išrinktas kandidatas. Priešingu atveju šio straipsnio suteikiama garantija nebūtų taikoma tokiems veiksmams, kaip nagrinėjamoje byloje aptariamas A. Occhetto pareikštas rinkiminiu susitarimu paremtas atsisakymas, kurie trukdytų įgyvendinti rinkėjų norimą mandatą. Tokį minėto 6 straipsnio aiškinimą patvirtina Parlamento narių statuto 2 straipsnis bei 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos papildomo protokolo Nr. 1 3 straipsnis.

38 Be to, Parlamentas nurodo, kad galimybė minėtą 6 straipsnį taikyti nagrinėjamu atveju išplaukia jau iš aplinkybės, kad A. Occhetto posėdžiavo Parlamente, kai nacionalinės valdžios institucijos jam pranešė, kad jį pakeis B. Donnici.

Teisingumo Teismo vertinimas

39 Nagrinėjant pirmąjį pagrindą kyla klausimas dėl Parlamento turimų įgaliojimų pagal 1976 m. Akto 12 straipsnį tikrinant savo narių mandatus apimties. Taigi norint išnagrinėti ginčijamo sprendimo galiojimą, iš esmės reikia išanalizuoti, kokios apimties įgaliojimus Parlamentui suteikia ši nuostata. Šio Akto 12 straipsnis bet kuriuo atveju reikalauja, kad Parlamento sprendimas būtų pagrįstas viena iš šio Akto nuostatų, dėl

kurios gali kilti ginčas. Kadangi Parlamentas šiuo klausimu iš esmės remiasi 1976 m. Akto 6 straipsniu, pirmiausia reikia nustatyti, ar ši nuostata iš principo taikytina nagrinėjamu atveju.

— Dėl galimybės taikyti 1976 m. Akto 6 straipsnį

40 1976 m. Akto 6 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Europos Parlamento nariai balsuoja individualiai ir asmeniškai ir negali būti varžomi jokių nurodymų bei gauti įpareigojančio mandato.

41 Kaip matyti iš minėto straipsnio teksto, jame aiškiai nurodomi „Parlamento nariai“ ir jis susijęs su Parlamento nario mandato įgyvendinimu. Maža to, tame pačiame straipsnyje minima šių narių balsavimo prerogatyva, kuri dėl savo pobūdžio negali būti susieta su po rinkimų sudarytame sąraše oficialiai paskelbto kandidato statusu (žr. minėtos nutarties *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici* 41 punktą).

42 Reikia konstatuoti, kad 1976 m. Akto 6 straipsnis, atsižvelgiant į jo aiškią formuluotę, netaikomas aktams, kuriais atsisakoma išrinkto kandidato statuso, kaip nagrinėjamu atveju A. Occhetto pareikštas atsisakymas asmens, kuris pakeis A. Di Pietro, statuso.

43 Šiuo klausimu Parlamento pateikti argumentai nesuteikia pagrindo nesilaikyti tokio aiškinimo.

44 Visų pirma, negalima Parlamentui pripažinti bendros kompetencijos vertinti valstybių narių rinkimų procedūrų teisėtumo atsižvelgiant į visus principus, kuriais tariamai paremtas 1976 m. Akto 6 straipsnis, kaip juos išveda Parlamentas visų pirma iš Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos papildomo protokolo Nr. 1 3 straipsnio, vadovaujantis plačiu šio 6 straipsnio aiškinimu šių principų kontekste (šiuo klausimu žr. minėtos nutarties *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici* 43 punktą).

45 Tokiu minėto 6 straipsnio aiškinimu būtų nepaisoma jį priėmusiųjų sprendimo ir ši nuostata, susijusi su mandato įgyvendinimu, nepaisant jos tiksliai apibrėžtos taikymo srities, taptų kompetencijos norma, reglamentuojančia rinkimų procedūrą, nors šią sritį, remiantis 1976 m. Akto 8 straipsniu, iš principo reglamentuoja nacionalinės nuostatos.

46 Dėl Parlamento narių statuto 2 straipsnio, kuriuo Parlamentas remiasi grįsdamas savo siūlomą 1976 m. Akto 6 straipsnio aiškinimą, pirmiausia reikia pasakyti, kad šis statutas nagrinėjamų bylos aplinkybių atsiradimo momentu negaliojo. Be to, jo 4 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „Parlamento narių laisvė ir nepriklausomumas, kurie yra puoselėjami 2 straipsnyje“, „turėtų būti įtvirtinti teisės akte“, nes jie „nėra paminėti jokiame pirminės teisės akte“, o jo 5 konstatuojamojoje dalyje pažymima, kad šio statuto 3 straipsnio 1 dalyje pakartojamos visos 1976 m. rugsėjo 20 d. Akto 6 straipsnio 1 dalies nuostatos. Iš to išplaukia, kad Parlamento narių statuto 2 straipsnis nėra minėto 6 straipsnio kodifikacija (žr. minėtos nutarties *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici* 44 punktą).

47 Be to, pagal normų hierarchijos principą Parlamentas negali remdamasis savo darbo tvarkos taisyklių nuostata ir tariama savo praktika šiuo klausimu pateikti *contra legem* 1976 m. Akto 6 straipsnio aiškinimą (žr. minėtos nutarties *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici* 45 punktą).

48 Reikia konstatuoti, kad Darbo tvarkos taisyklės yra vidaus organizavimo aktas ir juo Parlamentui negalima suteikti kompetencijos, kuri nėra jam aiškiai pripažinta norminiu teisės aktu, šiuo atveju – 1976 m. Aktu (žr. 2008 m. spalio 21 d. Sprendimo *Marra*, C-200/07 ir C-201/07, Rink. p. I-7929, 38 punktą). Iš to išplaukia *a fortiori*, kad tariama institucijos praktika negali nukrypti nuo minėto 6 straipsnio.

49 Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad A. Occhetto pareiškimas, kuriuo jis atsisakė savo vietos pakeisiančiųjų sąraše, nepatenka į 1976 m. Akto 6 straipsnio taikymo sritį, taigi šis straipsnis negali būti ginčo tikrinant Parlamento narių įgaliojimus pagal šio Akto 12 straipsnį pagrindas, ir todėl Parlamentas negalėjo ginčijamo sprendimo grįsti aptariamu 6 straipsniu.

— Dėl 1976 m. Akto 12 straipsnio pažeidimo

50 Konstatavus, kad ginčijamas sprendimas negalėjo būti pagrįstas 1976 m. Akto 6 straipsniu, kyla klausimas, ar šis sprendimas gali būti pagrįstas, kaip nurodo Parlamentas, 1976 m. Akto 1 ir 2 straipsniuose įtvirtinto visuotinio ir proporcinio balsavimo principo pažeidimu. Remdamasis šių principų pažeidimu, Parlamentas pripažino sau teisę patikrinti, ar B. Donnici paskelbiant Parlamento nariu buvo laikomasi minėtų reikalavimų. Taigi reikia išnagrinėti, ar šio Akto 12 straipsnis suteikia Parlamentui, kai jis tikrina savo narių įgaliojimus, tokią kompetenciją.

51 1976 m. Akto 12 straipsnyje numatyta, kad Europos Parlamentas savo narių įgaliojimų patikrinimo tikslu atsižvelgia į valstybių narių oficialiai paskelbtus rezultatus ir sprendžia visus ginčus, galinčius kilti dėl šio Akto nuostatų, išskyrus ginčus, kylančius dėl šiame Akte minimų nacionalinės teisės nuostatų.

52 Iš šio 12 straipsnio teksto aišku, kad Parlamento pagal šio straipsnio pirmąjį sakininį turimai tikrinimo teisei taikomi du reikšmingi apribojimai, nurodyti antrajame jo sakinyje (šiuo klausimu žr. minėtos 2007 m. lapkričio 15 d. Nutarties *Donnici prieš Parlamentą* 71 punktą ir minėtos nutarties *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici* 31 ir 32 punktus).

53 Pagal 1976 m. Akto 12 straipsnio antrojo sakinio pirmą dalį Parlamentas „atsižvelgia į valstybių narių oficialiai paskelbtus rezultatus“. Be to, konkreti Parlamento kompetencija spręsti iškilusius ginčus, nurodyta šio straipsnio antrojo sakinio antroje dalyje, taip pat *ratione materiæ* ribota ir apima tik ginčus, „galinčius kilti dėl [1976 m. Akto] nuostatų, išskyrus ginčus, kylančius dėl šiame Akte minimų nacionalinės teisės nuostatų“.

54 Viena vertus, priešingai nei teigia Parlamentas, iš paties 1976 m. Akto 12 straipsnio teksto matyti, kad šis straipsnis nesuteikia Parlamentui kompetencijos spręsti ginčus, kilusius dėl Bendrijos teisės apskritai. Iš aiškios šio straipsnio formuluotės matyti, kad jame nurodomi tik tie ginčai, kurie „ [kyla] dėl šio Akto nuostatų“ (šiuo klausimu žr. minėtos nutarties *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici* 32 punktą).

55 Kita vertus, „[atsižvelgimas] į valstybių narių oficialiai paskelbtus rezultatus“ reiškia, kad tikrindamas savo narių įgaliojimus ir priimdamas tuo tikslu sprendimą Parlamentas turi remtis Italijos rinkimų komisijos 2007 m. kovo 29 d., *Consiglio di Stato* priėmus sprendimą, paskelbtu pareiškimu. Šis paskelbimas yra pagal nacionalines procedūras vykusio sprendimų priėmimo proceso, kuriuo su šiuo paskelbimu susiję teisės klausimai buvo galutinai išspręsti, rezultatas ir todėl jis laikytinas anksčiau egzistavusia teisine padėtimi. Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad žodžio „atsižvelgia“ pavartojimas 1976 m. Akto kontekste turi būti aiškinamas kaip reiškiantis, jog Parlamentas šioje srityje visiškai neturi diskrecijos (šiuo klausimu žr. 2005 m. liepos 7 d. Sprendimo *Le Pen prieš Parlamentą*, C-208/03 P, Rink. p. I-6051, 50 punktą).

56 Šis pradinės redakcijos 1976 m. Akto 12 straipsnio 2 dalyje – kurioje sakoma, kad valstybės narės apie laisvą vietą, atsiradusią pagal valstybėje narėje galiojančias nacionalines nuostatas, praneša Parlamentui, o šis į tai atsižvelgia, – pavartoto žodžio „atsižvelgia“ aiškinimas taip pat galioja dabartinės redakcijos 1976 m. Akto 12 straipsnyje pavartotam tam pačiam žodžiui. Jei pagal pradinės redakcijos 1976 m. Akto 12 straipsnio 2 dalį neįmanoma jokia Parlamento diskrecija net tuo atveju, kai baigiasi vieno iš jo narių įgaliojimai pagal nacionalines nuostatas ir tai turi įtakos esamai šios institucijos sudėčiai, šis sprendimo galios neturėjimas juo labiau akivaizdus Parlamentui tikrinant savo narių, kuriuos oficialiai paskelbė valstybės narės, įgaliojimus pagal 1976 m. Akto 12 straipsnį. Iš tiesų šiuo atveju kalbama apie valstybių narių atliekamą būsimų Parlamento narių paskyrimą pagal rinkimų procedūrą, kurią, kaip aiškiai matyti iš 1976 m. Akto 8 straipsnio, reglamentuoja nacionalinės nuostatos.

57 Iš to išplaukia, kad Parlamentas negali kvestionuoti nacionalinės rinkimų komisijos paskelbtų rezultatų teisėtumo. 1976 m. Akto 12 straipsnis taip pat neleidžia Parlamentui atsisakyti atsižvelgti į tokį paskelbimą, jeigu, jo manymu, yra padarytas pažeidimas (šiuo klausimu žr. minėtos 2007 m. lapkričio 15 d. Nutarties *Donnici prieš Parlamentą* 75 punktą).

58 Toks 1976 m. Akto 12 straipsnio aiškinimas patvirtinamas skaitant jį atitinkamų EB sutarties nuostatų kontekste bei atsižvelgiant į šio straipsnio reguliavimo kontekstą.

59 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad pagal EB 5 straipsnio pirmą pastraipą, 7 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą bei 189 straipsnio pirmąją pastraipą Parlamentas įgyvendina Sutarčių jam suteiktus įgaliojimus ir veikia jų neviršydamas.

60 Be to, pagal 1976 m. Akto 8 straipsnį „rinkimų procedūrą kiekvienoje valstybėje narėje reglamentuoja jos nacionalinės nuostatos“, nepažeidžiant 1976 m. Akto nuostatų. Todėl, nors valstybės narės privalo laikytis 1976 m. Akto nuostatų, kiek jos numato tam tikrą rinkimų tvarką, vis dėlto galiausiai joms tenka pareiga pagal jų nacionalinėse nuostatose nustatytą procedūrą surengti rinkimus ir atitinkamai suskaičiuoti balsus bei oficialiai paskelbti rinkimų rezultatus (minėtos 2007 m. lapkričio 15 d. Nutarties *Donnici prieš Parlamentą* 74 punktas).

61 Galiausiai 1976 m. Akto 13 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad kiekviena valstybė narė nustato atitinkamą tvarką atsiradusioms laisvoms vietoms užimti.

62 Taigi, atsižvelgiant į šį reguliavimo kontekstą, Europos Parlamento rinkimų procedūra, įvykusi 2004 m. birželio 12 ir 13 d., ir narių skyrimo į atsiradusias laisvas vietas procedūra ir toliau buvo reglamentuojama nacionalinės teisės nuostatomis, nagrinėjamu atveju – 1979 m. sausio 24 d. Įstatymu (šiuo klausimu žr. minėtos 2007 m. lapkričio 15 d. Nutarties *Donnici prieš Parlamentą* 66 punktą).

63 Be to, kadangi Bendrijos teisėje nėra šią sritį reglamentuojančių normų, kiekviena valstybė narė savo nacionalinės teisės sistemoje turi paskirti kompetentingus teismus ir nustatyti ieškinių, skirtų užtikrinti iš Bendrijos teisės kylančių asmens teisių apsaugą, procesines taisykles, su sąlyga, kad, pirma, tokios taisyklės nebus mažiau palankios nei taikomos iš nacionalinės teisinės sistemos kylančioms teisėms (lygiavertiškumo principas) ir, antra, kad dėl jų naudojimasis Bendrijos teisėje nustatytomis teisėmis netaps praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Eman ir Sevinger*, C-300/04, Rink. p. I-8055, 67 punktą).

64 Tačiau Parlamentas nenurodė, kad Italijos procesinės nuostatos pažeidžia šiuos lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus. Maža to, net jei taip ir būtų, tai nereikštų, kad Parlamentas gali kompetentingų nacionalinių institucijų priimamus aktus pakeisti savo paties vertinimu.

65 Atvirkščiai, užtikrinti, kad Sutarties bei remiantis ja institucijų priimtų nuostatų laikytųsi valstybės narės, privalo visų pirma Komisija, kuriai EB 226 straipsniu suteikti įgaliojimai Teisingumo Teisme pareikšti ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, jei, jos nuomone, valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų. Be to, šių nuostatų laikymosi priežiūra užtikrinama pagal EB 234 straipsnyje numatytą procedūrą, kuri prieinama nacionaliniu lygmeniu nagrinėjant ginčus dėl rinkimų.

66 Iš šio reguliavimo konteksto nematyti, kad Parlamentas turėtų bendrą kompetenciją vertinti valstybių narių rinkimų procedūrų ir jų taikymo konkrečiu atveju atitiktį Bendrijos teisei. Iš to išplaukia, kad Parlamento kompetencija tikrinant savo narių įgaliojimus apima tik tokias prerogatyvas, kurios aiškiai apibrėžtos atitinkamose 1976 m. Akto nuostatose (šiuo klausimu žr. minėtos nutarties *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici* 32 punktą).

67 Darytina išvada, kad 1976 m. Akto 12 straipsnio aiškinimas, kuriuo Parlamentui būtų suteikta bendra valstybių narių valdžios institucijų oficialiai paskelbtų rezultatų kontrolės kompetencija, ne tik prieštarautų šio straipsnio tekstui, bet ir būtų nesuderinamas su EB 5 ir 7 straipsniuose įtvirtintu principu, jog Bendrija ir jos institucijos turi tik tuos įgaliojimus, kurie joms konkrečiai suteikti (šiuo klausimu žr. 2000 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą*, C-376/98, Rink. p. I-8419, 83 punktą ir 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*, C-402/05 P ir C-415/05 P, Rink. p. I-6351, 203 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

68 Parlamento nurodyti ir A. Occhetto paremti argumentai, paminėti šio sprendimo 35–38 punktuose, negali paneigti šio 1976 m. Akto 12 straipsnio aiškinimo, jog neįmanoma jokia Parlamento kompetencija nukrypti nuo Italijos rinkimų komisijos paskelbtų rezultatų.

69 Reikia atmesti pirmąjį nurodytą argumentą, jog tuo atveju, jei Parlamentas neturi kompetencijos tikrinti valstybių narių paskelbtų rezultatų Bendrijos teisės atžvilgiu, Parlamento pagal 1976 m. Akto 12 straipsnį turimi tikrinimo įgaliojimai neturi prasmės. Pažymėtina, kad Parlamentui išlieka visi įgaliojimai pagal 1976 m. Akto 12 straipsnį spręsti dėl išrinkto kandidato, kuris eina vienas iš 1976 m. Akto 7 straipsnyje išvardytų pareigų, nesuderinamų su Parlamento nario pareigomis, padėties (žr. minėtos nutarties *Occhetto ir Parlamentas prieš Donnici* 33 punktą).

70 Antra, dėl argumento, jog tam, kad būtų užtikrintas minimalus Parlamento narių skyrimo standartas, Parlamentas turėtų turėti galimybę nesivadovauti nacionalinių valdžios institucijų paskelbtais rezultatais, kuriais akivaizdžiai pažeidžiami pagrindiniai 1976 m. Akto principai, reikia priminti, kad dėl nacionalinių rinkimų nuostatų ir procedūrų teisėtumo turi spręsti nacionaliniai teismai, prireikus pagal EB 234 straipsnį Teisingumo Teismui pateikę prašymą priimti prejudicinį sprendimą (minėtos 2007 m. lapkričio 15 d. Nutarties *Donnici prieš Parlamentą* 93 punktas).

71 Nagrinėjamu atveju tokia teisminė kontrolė iš tiesų buvo atlikta pagal 1979 m. sausio 24 d. Įstatymą kompetentinguose Italijos teismuose. Teisės klausimai, susiję su oficialiu rinkimų rezultatų paskelbimu, buvo nacionaliniu lygmeniu galutinai išspręsti įsiteisėjusiu 2006 m. gruodžio 6 d. *Consiglio di Stato* sprendimu.

72 Galiausiai aiškus 1976 m. Akto 12 straipsnio tekstas ir juo nustatytas kompetencijos paskirstymas šioje srityje neleidžia konstatuoti, kad egzistavo rinkimų į Parlamentą kandidatų rinkiminių teisių apsaugos spraga.

73 Dėl šios priežasties atmestinas ir Parlamento argumentas, jog jo sprendimas dėl įgaliojimų patikrinimo taip pat būtų neteisėtas, jei jis turėtų savo sprendimą grįsti neteisėtu nacionaliniu aktu, šiuo atveju – Italijos rinkimų komisijos paskelbimu apie B. Donnici paskyrimą.

74 Nagrinėjamu atveju, priešingai nei teigia Parlamentas nurodydamas 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *Švedija prieš Komisiją* (C-64/05 P, Rink. p. I-11389), atitinkama Parlamento ir nacionalinių institucijų kompetencija tikrinant Parlamento narių įgaliojimus yra aiškiai paskirstyta tarp Bendrijos institucijų ir nacionalinių valdžios institucijų. Šiuo atžvilgiu pagal 1976 m. Akto 12 straipsnį Parlamentas turi vien kompetenciją spręsti ginčus, galinčius kilti dėl šio Akto nuostatų, išskyrus jame nurodytas nacionalines nuostatas, o nacionalinės valdžios institucijos turi paskelbti rezultatus, gautus taikant Bendrijos teisę atitinkančias nacionalines nuostatas.

75 Iš to, kas paminėta, matyti, kad Parlamentas pagal 1976 m. Akto 12 straipsnį privalėjo atsižvelgti į Italijos rinkimų komisijos paskelbtus rezultatus ir neturėjo kompetencijos jais nesivadovauti dėl tariamų šiuo valstybės narės aktu padarytų pažeidimų. Ginčijamu sprendimu, kuriuo, priešingai nei paskelbta šios valstybės narės, negaliojančiu pripažintas B. Donnici mandatas ir patvirtintas A. Occhetto mandatas, buvo pažeistas šio Akto 12 straipsnis.

76 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismui nebėra reikalo priimti sprendimo dėl kitų Italijos

Respublikos ir B. Donnici nurodytų ieškinių pagrindų. Todėl B. Donnici papildomai pateikti prašymai neteko dalyko.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

77 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Italijos Respublika ir B. Donnici prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Parlamento, o šis pralaimėjo bylą, pastarasis turi jas padengti. Pagal to paties straipsnio 4 dalies pirmąją pastraipą į bylą įstojusios valstybės narės padengia savo išlaidas, o pagal tos pačios straipsnio dalies trečiąją pastraipą Teisingumo Teismas gali nurodyti kitoms į bylą įstojusioms šalims, nenurodytoms pirmesnėse pastraipose, padengti savo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2007 m. gegužės 24 d. Europos Parlamento sprendimą 2007/2121 (REG) dėl Beniamino Donnici įgaliojimų patikrinimo.**

2. **Europos Parlamentas padengia B. Donnici bei Italijos Respublikos kaip ieškovės patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

3. **Italijos Respublika kaip įstojusi į bylą šalis, Latvijos Respublika ir A. Occhetto padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.